

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Molnár Barna pártfogó ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, alperes neve (alperes címe) alperes ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2006. november 20. napján meghozott, 21.P.20.377/2005/20. számú ítélete ellen a felperes részéről 22. és 27. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A felperes részére kirendelt pártfogó ügyvéd ügyvédi munkadíját 6.000 (hatezer) forint + 1.200 (ezerkettőszáz) forint Áfa összegben állapítja meg, amely költséget - a felperes költségmentessége folytán - a Magyar Állam visel. A le nem rótt 900.000 (kilencszázezer) forint fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A felperes kereseti kérelmében annak megállapítását kérte, hogy az alperes azon kijelentéseivel, miszerint a felperes mindenkit feljelent, jellemtelen és üldözési mániában szenved, megsértette az emberi méltóság és a jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogait. Kérte az alperest a további jogsértéstől eltiltani és 20.000.000 Ft nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezni.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Nem vitatta, hogy az alperesi ügyvezető, mint munkáltató a sérelmezett kijelentéseket megtette, azonban arra hivatkozott, hogy a felperes jellemtelennek minősítése vélemény volt a felperes magatartásáról, az üldözési mániára és a feljelentésre vonatkozó kijelentéseket pedig a felperes személyes előadása és viselkedése alapján tette.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes kereseti kérelmét elutasította és megállapította, hogy a le nem rótt 900.000 Ft eljárási illetéket a felperes költségmentessége folytán a Magyar Állam viseli.

Az ítélet indokolásában ismertette a Ptk. 78. §-át és megállapította, hogy a per tárgyává tett kijelentések - kétségtelenül markáns megfogalmazásban ugyan -, de az alperesi ügyvezető véleményei voltak, amelyek ezért nem felelnek meg a jogsérelem megállapításához szükséges törvényi követelményeknek. Kifejtette, hogy ezek a vélemények a felperes munkahelyi felettesétől származtak, aki a felperes munkahelyi, illetve munkával összefüggő viselkedését, tevékenységét értékelte.

Kiemelte, hogy kérdéses volt a perben a felperes által bizonyítékként csatolt jegyzőkönyv-másolat értékelése, mivel az eredeti példányt nem sikerült beszerezni, azonban az alperes elismerése alapján elfogadta a bizonyítékot.

Kérdéses volt a perlés helyénvalósága is, mivel a felperes az alperesi ügyvezető kijelentései miatt perelt. Az objektív jogkövetkezményeket illetően megállapította, hogy az ügyvezető kétség kívül a munkáltató képviselőjeként járt el, ezért a munkáltató perlése helyénvaló. A kárfelelősség tekintetében tisztázni kellett volna, hogy az ügyvezető és az alperes között munkaviszony áll-e fenn, mivel azonban az elsőfokú bíróság a keresetet teljes egészében megalapozatlannak találta, mellőzte a kérdés további vizsgálatát.

A perköltség viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint határozott.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, és elődegesen annak hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság újabb tárgyalásra és újabb határozat hozatalára utasítását, másodlagosan pedig kereseti kérelmének megfelelő megváltoztatását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet egyrészt megalapozatlan, másrészt a bizonyítási eljárás sem került teljes terjedelemben lefolytatásra, ezért eljárásjogilag is vitatható.

Kifejtette, hogy az alperesi ügyvezető mások előtt, tanúval igazoltan akkor nevezte őt jellemtelennek, amikor az elmaradt munkabér megfizetéséről vitatkoztak, munkaviszonyát azonban az alperes állításával ellentétben nem állt szándékában megszüntetni. Álláspontja szerint ez a kijelentés a becsületét sértette, míg a munkaügyi perben tett azon alperesi kijelentések, hogy üldözési mániában szenved és mindenkit feljelent, a jóhírnevét sértik.

Az üldözési mániára és a mindenki feljelentésére vonatkozó kijelentések nem vélemények, hanem tényállítások, amelyek valóságát az alperesnek kellett volna bizonyítani, az alperes érdemi védekezése e körben viszont csak annyi volt, hogy elismerte a nyilatkozatok megtételét.

Az eljárási szabálysértések körében arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróságnak tisztáznia kellett volna, hogy az alperesi ügyvezető és az alperes között állt-e fenn egyáltalán, és ha igen, milyen jogviszony, ugyanis csak így dönthető el, hogy helyes alperessel szemben hoz-e a bíróság ítéletet. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság - megsértve a Pp. 213. § (1) bekezdését - csak a jóhírnév megsértésével kapcsolatos kereseti kérelmet bírálta el, de azzal nem foglalkozott, hogy a kijelentések egyéb személyiségi jogsértést - különösen becsületsértést - megvalósítanak-e. Előadta, hogy tévesen rögzíti az ítélet indokolása, miszerint munkaviszonya közös megegyezéssel szűnt meg, azt ugyanis munkavállalói rendes felmondással szüntette meg. Hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú bíróság

megsértette a Pp. 7. § (2) bekezdését, amikor a „jellemtelen” kifejezéssel kapcsolatban nem tájékoztatta a feleket a bizonyítási teherről.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. A felperes fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla elsősorban azt vizsgálta, hogy a felperes által hivatkozott eljárási szabálysértések megtörténtek-e.

A perlés helyénvalóságával kapcsolatban a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, hogy az alperesi ügyvezető és az alperes között fennálló munkaviszony kérdésének csak a szubjektív jogkövetkezmény alkalmazása szempontjából van jelentősége, mivel azonban a jogsértés megállapítására nem került sor, mellőzhető volt ennek vizsgálata.

A Ptk. 213. § (1) bekezdése szerint az ítéletben foglalt döntésnek ki kell terjednie a perben érvényesített kereseti kérelemre.

A felperes hivatkozásának megfelelően az elsőfokú ítélet indokolásában kétségtelenül csak a Ptk. 78. §-ára történt hivatkozás, azonban az indokolás tartalmából kiderül, hogy az elsőfokú bíróság valamennyi kereseti kérelemmel érdemben foglalkozott és azokat - megalapozatlanság miatt - teljes egészében elutasította, ezért az ítélet teljességének elve nem sérült.

A Pp. 206. § (1) bekezdése alapján a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg.

A felperes munkaviszonyának megszűnésével kapcsolatban a másodfokú bíróság az iratok alapján megállapította, hogy a felperes nem adott elő erre vonatkozó tényállást, a munkaügyi per irataiban sem található erre történő utalás, az alperesi képviselő a tárgyaláson azonban határozottan úgy nyilatkozott (20. sorszámú jegyzőkönyv, 2. oldal, 1. bekezdés), hogy a munkaviszony közös megegyezéssel szűnt meg, ezért nem tekinthető iratellenesnek az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás. Megjegyzi ugyanakkor a másodfokú bíróság, hogy a munkaviszony megszűnésének módja jelen per eldöntése szempontjából nem is bír értékelhető jelentőséggel.

A Pp. 3. § (3) bekezdése szerint a bíróság köteles a jogvita eldöntése érdekében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről a feleket előzetesen tájékoztatni.

Helytálló az a felperesi hivatkozás, hogy az elsőfokú bíróság a „jellemtelen” kijelentésre vonatkozóan nem tájékoztatta a feleket a bizonyítási teherről, azonban ez a mulasztás nem eredményezte a felperes eljárási jogainak sérelmét, tekintettel arra, hogy a felperest e körben nem terhelte bizonyítás, mivel az alperes elismerte e kijelentés megtételét.

Ezt követően a másodfokú bíróság azt vizsgálta, hogy az alperesi kijelentések megsértették-e a felperes jóhírnevét vagy emberi méltóságát.

A Fővárosi Ítéltábla e körben általánosságban a következőkre mutat rá.

Az Alkotmány 59. § (1) bekezdése alapján a jóhírnév védelméhez való jog mindenkit megillet, azonban az Alkotmány 61. § (1) bekezdésében mindenki számára biztosítja a szabad véleménynyilvánítás jogát is.

A Ptk. 75. §-a általános védelemben részesíti a személyhez fűződő jogokat, a legjelentősebbeket külön is nevesítve. A Ptk. 78. §-a alapján a személyhez fűződő jogok védelme a jóhírnév védelmére is kiterjed, amelynek sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít vagy híresztel.

Az Alkotmánybíróság 30/1992. (V. 26.) AB számú határozatban úgy fogalmazott, hogy a szabad véleménynyilvánításhoz való jog a véleményt annak érték- és igazságtartalmára tekintet nélkül védi.

A 36/1994. (VI. 24.) AB számú alkotmánybírósági határozat értelmében a véleménynyilvánítás szabadsága mindenféle közlés szabadságát magában foglalja, függetlenül a közlés módjától, értékétől és többnyire valóságtartalmától. A véleménynyilvánítás szabadsága mellett azonban alkotmányos védelem illeti meg a jóhírnevet is, amely a véleménynyilvánítás szabadságának külső korlátját képezheti.

A hírnév a személy társadalomban betöltött szerepének értékelését befolyásoló ismereteket jelenti. A jóhírnév sérelmének megállapítására valótlan és a személy hátrányos megítélését kiváltó közlés alkalmas. A vélemény, bírálat csak akkor ad alapot a személyiségvédelemre, ha egyben nyíltan vagy burkoltan valótlan és sértő tényállítást is tartalmaz, vagy kifejezésmódjában aránytalanul túlzó, indokolatlanul sértő, bántó vagy megalázó, nem felel meg a társadalmi rendeltetésének.

A Ptk. 76. §-a értelmében a személyhez fűződő jogok sérelmét jelenti különösen a becsület és az emberi méltóság megsértése.

Az emberi méltóság megsértése abban az esetben valósul meg, amikor a személyt nem önbecsülésének, az emberi érintkezési formák követelményének megfelelő elbánásban részesítik, különösen, ha emberi mivoltában megalázzák, vagy hátrányos helyzetbe hozzák.

A Fővárosi Ítéltábla kiemeli, hogy az üldözési mániára és a mindenki feljelentésére vonatkozó kijelentések vizsgálata során nem lehetett eltekinteni attól, hogy perben tett jognyilatkozatokról van szó.

A másodfokú bíróság rámutat, hogy a felek között a tárgyaláson tett értékelő jellegű nyilatkozat, a tények vagy a bizonyítás anyagának értékelése, a jogszabályok értelmezése, a peranyagból levont következtetés, akkor sem jogellenes, ha megalapozatlan, téves és az ellenérdekű félre kedvezőtlen. Az ilyen jognyilatkozat

önmagában nem tekinthető a jóhírnév és az emberi méltóság védelmére vonatkozó polgári jogi rendelkezések sérelmének.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a felperes üldözési mániájára vonatkozó alperesi nyilatkozat nem lépi túl a perbeli nyilatkozatok megtételére biztosított jogszabályi kereteket, mivel az a felperes munkaviszonyának fennállása alatt tanúsított magatartására vonatkozott, a per tárgyát pedig éppen ez a munkaviszony képezte. E kijelentés a felperes szempontjából nézve valóban kedvezőtlen, azonban az az alperesi képviselő perben kifejtett véleményének minősül, perbeli védekezésének részét képezi, ezért személyiségi jogvédelmet nem alapoz meg, nem sérti a felperes jóhírnevét és emberi méltóságát.

Helytálló a felperes azon hivatkozása, miszerint az az alperesi nyilatkozat, hogy a felperes mindenkit feljelent, tényállításnak minősül, amelynek valóságtartalmát az alperesnek kell bizonyítani. E körben az alperesi képviselő a tárgyaláson előadta, hogy neki és az alperes másik ügyvezetőjének a felperes többször elmondta, hogy „ezt is, azt is feljelentette” (20. sorszámú jegyzőkönyv, 1. oldal, 4. bekezdés), ezt az alperesi kijelentést pedig a felperes lényegét illetően nem cáfolta, csupán fellebbezésében állította azt, hogy Erdélyben nem jelentett fel senkit. Erre, valamint azon körülményre tekintettel, hogy a fentiek szerinti perbeli jognyilatkozatról van szó, a Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy e kijelentés sem sértette meg a felperes személyhez fűződő jogait.

A „jellemtelen” kijelentés vonatkozásában helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy ez az alperesi ügyvezetőnek a felperes munkaviszonnyal kapcsolatos eljárására, a munkaviszony megszüntetése során tanúsított magatartására vonatkozó véleménye volt, amely alkotmányos védelmet élvez és bírósági úton nem korlátozható. E vélemény semmiképpen nem tekinthető indokolatlanul bántónak, lealacsonyítónak vagy megalázónak, különös tekintettel arra, hogy az alperesi képviselő magyarázatát is adta annak, hogy miért használta a felperessel szemben a „jellemtelen” jelzőt.

Tekintettel arra, hogy a felperes kereseti kérelme a jogalap körében nem volt megalapozott, a jogkövetkezmények alkalmazására sem kerülhetett sor.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla a felperes képviseletét ellátó pártfogó ügyvéd munkadíját a 7/2002. (III. 30.) IM rendelet 5. § (1)-(2) bekezdése alapján állapította meg. A fellebbezési eljárásban felmerült költségről a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése és a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a.) pontja és (5) bekezdése alapján határozott. Az Itv. 62. § (1) bekezdés f.) pontja alapján le nem rótt fellebbezési illetékről szóló rendelkezés az Itv. 46. § (1) bekezdésén és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-án alapul.

Budapest, 2007. november 8.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s. k.
a tanács elnöke

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s. k.. Győriné dr. Maurer Amália s. k.
előadó bíró bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő